

Bölüm 8

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN EKONOMİK AMBARGO UYGULAMASI

İbrahim ÇETİNKAYA¹

Giriş

Başlangıçta ekonomik anlamda bir entegrasyona giden Avrupa Devletleri, zamanla sosyal ve ekonomik alanları da kapsayan büyük bir örgüt olmuştur. Bugün, Avrupa Birliği (AB) adı altında Avrupa'da, istikrarlı ve gittikçe büyüyen uluslararası bir örgüt haline gelmiştir.

Bugün 28 üye ülkeye sahip Birlik, 1980'lerin başından itibaren Ortak Güvenlik ve Dış Politikasında uyguladığı ekonomik yaptırımları, dış politika aracı olarak kullanmaya başlamıştır. Avrupa Birliği'nin giderek artan bir şekilde yaptırımları kullanabilir hale gelmesi, iç ve dış dinamiklerin etkileşimiyle ortaya çıkan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası alanındaki bütünleşme ve kurumsallaşmasıyla mümkün olmuştur.

Tarihte devletlerin ve uluslararası kurumların en çok başvurdukları yaptırım gücünün ambargo olduğu görülmektedir. Ambargo kavramı, bir devletin limanlarında başka bir devletin gemilerini barış zamanında tutulması şeklinde tanımlanmaktadır. Günümüzde uluslararası ilişkilerde bu kavram, farklı nedenlerle bir ülkeyi ekonomik veya siyasi anlamda zor duruma düşürmek için, o devletle ekonomik ilişkisi olan devletlerin bu ülkeye mal ve hizmet satımının durdurulması, engellenmesi olarak kullanılmaktadır. Ambargo, yaptırıma maruz kalan devletleri ekonomik, askeri ve politik alanlarda zor durumda bırakmaktadır. Bu nedenle uluslararası ilişkilerde ambargo en çok başvurulan yaptırım gücüdür.

Bu çalışmanın amacı, Avrupa'da büyük bir güç olan Avrupa Birliği ile ilgili detaylı bilgilere ulaşarak, ekonomik ilişkiler içinde olduğu devletlere, iç çatışmalardan veya uluslararası barışı tehdit eden sebeplerden dolayı, Avrupa Birliği'nin bu ülkelere uyguladığı politikalar ve ambargolar hakkında bilgilere ulaşarak bu süreçleri incelemektir.

Avrupa Birliği

Avrupa'da bütünleşme fikriyle ilgili ilk somut adım İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra atılmıştır ve günümüze kadar gelişerek devam etmiştir. Bu birleşme 1951'de 6 ülke arasında imzalanan anlaşmayla başlayarak bugün 28 ülkeden oluşan bir birliğe dönüşmüştür (Beşgül & Gürsoy, 2013).

¹Dr. Öğretim Üyesi, Beykent Üniversitesi, ibrahimcetinkaya@beykent.edu.tr

Kaynakça

- Akçay, B. (2008). Avrupa Birliği'nin Ekonomik Kriterleri ve Türkiye. Maliye Dergisi, (Sayı 155), 12-13
- Arslaner, H., (2004), Avrupa Birliği Entegrasyon Sürecinde Maastricht ve Amsterdam Anlaşmaların Türkiye Ekonomi Politikaları Açısından Değerlendirilmesi, D.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Aydın, M. (2010). Avrupa Birliği'nin Ortadoğu Politikası. Konya: T.C. Selçuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Beşgül, Ö. O., & Düzgüt, S. A. (2013). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz. (H. Yayınları, Dü.) İstanbul.
- Dağcı, K. (2011). AB İnan İlişkileri ve Parametreleri (10 Aralık 2016 tarihinde Academia: https://www.academia.edu/19422115/AB_%C4%B0ran_%C4%B0li%C5%9Fkileri_ve_Parametreleri adresinden ulaşılmıştır).
- Demir, H. (2009). Suriye Petrol Pazarı ve Avrupa Birliği'nin Ambargo Kararı. 11 Aralık 2016 tarihinde Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi: <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/2271?c=orsam%7Carabic> adresinden alındı).
- European Union. (2016). Delegation of the European Union to Turkey. (11/12/2016 tarihinde <http://avrupa.info.tr/tr/bilgi-kaynaklari/eeas-haberleri/eeas-single-view/article/suriye-ab-17-bakan-ve-merkez-bankasi-baskanini-mueeyyideler-listesine-ekliyor.html> adresinden ulaşılmıştır).
- Erdal, S. (2014). Uluslararası Hukukta Karşı Önlemler ve Akçakale'de Yaşananlar. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (Cilt 22 Sayı 1), 3-26
- Eren, M. Y. (2012). Uluslararası Hukukta savaşa Varmayan Kuvvet Kullanma Yolları. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (Cilt 3 Sayı 2), 229-259
- Euronews (2011). Brüksel'den Libya'ya ambargo (10/09/2018 tarihinde <http://tr.euronews.com/2011/02/28/bruksel-den-libya-ya-ambargo> adresinden ulaşılmıştır).
- Güllü, C. (2010). Soğuk Savaş Sonrası Avrupa Birliği'nde Genişleme - Derinleşme İkilemi. Sakarya: T.C. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- İnan, A. (2005). Avrupa Birliği Ekonomik Yaklaşımı: Lizbon Stratejisi ve Maastricht Kriterleri . Bancaclılar Dergisi(52), 67-86
- Kanatlı, M. (2016). Uluslararası Yaptırımlar. (06/12/ 2016 tarihinde Hitit Üniversitesi: www.hitit.edu.tr/dosyalar/.../mehmetkanatli@hititedutr141220145D204Y5A.pptx adresinden ulaşılmıştır).
- Kaya, A. (2013). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Kartal, K. (2014). Uluslararası Hukuk Açısından Ambargo. (05/12/2016 tarihinde http://insamer.com/tr/uluslararasi-hukuk-acisindan-ambargo_96.html adresinden ulaşılmıştır).
- Kıncioğlu, M. (2015). Eski Şarap Yeni Şişe? : Bölgedeki Son Gelişmeler Işığında AB Dış Politikasında Akdeniz Havzası ve Ortadoğu. Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 33(1), 137-156.
- KPMG. (2016). Ambargo Sonrası İnan Ekonomik ve Ticari Etki Analizi. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM); Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK). İstanbul: KPMG Türkiye Yönetim Danışmanlığı.
- Kutlu, E. (2008). Avrupa Birliği. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Küçükkeleş, M. (2013). AB'nin Ortadoğu Politikası ve Arap Baharına Bakış. Seta Analiz(63).
- Mor, H. (2010). Avrupa (Birliği) Bütünleşme Süreci ve Sorunları. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 14.
- Özgen, C. (2016). Avrupa Birliği Ortak Güvenlik ve Savunma Politikasında İlk Çatlak: Libya Krizi. OÜ-SOBİAD, 143-176.
- Sıradağ, A. (2015). Avrupa Birliği'nin Libya Politikası: Realizm veya İdealizm. Ortadoğu Analiz, 7(70).
- Sönmezoğlu, F. (2017), Uluslararası İlişkiler Sözlüğü, Der Yayınları, İstanbul.
- Şahin, Y. (2016). (10/12/2016 tarihinde www.ikv.org: www.ikv.org.tr/images/files/ikv-degerlendirme-175.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- Şöhret, M. (2013). BM Güvenlik Konseyi'nin Uluslararası Güvenlik Sorunlarının Çözümünde **Rolü** ve BM Teşkilatı'nın Geleceği. (06/12/2016 tarihinde Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi: <http://www.bilgesam.org/incele/1792/-bm-guvenlik-konseynin-uluslararasi-guvenlik-sorunlarinin-cozumunde-rolu-ve-bm-teskilatinin-gelecegi/#.WEa8veaLTIU> adresinden ulaşılmıştır).
- Tatoğlu, E. (2006). Avrupa Birliği'nin Tarihsel Gelişimi (1951 - 1995). Ankara: T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

İktisadi ve İdari Bilimler Cilt I

Ürküt, H. (2013). İran Nükleer Programı'nın Uluslararası Aktörlerin Tehdit Algılamalarına ve Türk Dış Politikasına Etkisi. Ankara: T.C. Kara Harp Okulu Savunma Bilimler Enstitüsü Güvenlik Bilimleri Ana-bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Vikipedi. (2016). (03/12/2016 tarihinde Vikipedi Özgür Ansiklopedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi_Ekonomik_ve_Parasal_Birli%C4%9Fi adresinden ulaşılmıştır).

Yücel, Z. (2011). AB'nin Orta Doğu Perspektifinden Suriye Politikası. Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi(16).